

SK

Podnikanie a priemysel

Prehľad základných skutočností o SBA 2013

SLOVENSKO

V skratke:

Pre slovenský sektor malých a stredných podnikov (MSP) je typická vyššia koncentrácia malých a stredne veľkých podnikov (než je priemer EÚ) v odvetviach výroby a integrácia do celoeurópskych dodávateľských reťazcov. Zvyšok sektora je však oveľa menej konkurencieschopný a potrebuje oveľa viac podporných opatrení na modernizáciu. Napriek selektívnej intervencii, najmä v oblasti životného prostredia a podnikania, došlo na Slovensku v roku 2012 k pozastaveniu vykonávania SBA. Implementácia opatrení na podporu MSP sa oneskorila v dôsledku očakávanej novej stratégie vykonávania SBA, ktorá sa v súčasnosti nachádza v štádiu príprav. MSP by prospeli zlepšenia ohlásené vládou, ktoré sa týkajú prijatia zásady „najskôr myslieť v malom“ v rozhodovacích postupoch a zjednodušenia konaní vo veci platobnej neschopnosti a presadzovania zmlúv, ako aj úplného vykonávania programu 41 opatrení.

O prehľadoch základných skutočností o SBA¹

Iniciatíva Small Business Act for Europe (SBA) je hlavnou iniciatívou politiky EÚ na podporu malých a stredných podnikov. Obsahuje niekoľko politických opatrení rozdelených do desiatich zásad siahajúcich od „podnikania“ a „ústretovej správy“ po „internacionalizáciu“. Preskúmanie iniciatívy SBA v roku 2011 poukázalo na potrebu lepšieho monitorovania, s cieľom zlepšiť jej riadenie. Prehľady základných skutočností o SBA sú vydávané každoročne a ich cieľom je zlepšiť chápanie najnovších trendov a vnútroštátnych politik, ktoré sa týkajú MSP. Od roku 2011 každý členský štát EÚ vymenúva vysokého vládneho úradníka ako svojho vnútroštátneho zástupcu pre MSP. Vnútroštátni zástupcovia pre MSP sú na čele implementácie programu SBA vo svojich krajinách.

1. MSP na Slovensku — základné údaje

	Počet podnikov			Počet zamestnancov			Pridaná hodnota		
	Slovensko		EÚ-27	Slovensko		EÚ-27	Slovensko		EÚ-27
	Počet	Podiel	Podiel	Počet	Podiel	Podiel	Mld. EUR	Podiel	Podiel
Mikropodniky	362.026	95,6%	92,1%	489.527	33,4%	28,7%	7	22,7%	21,1%
Malé podniky	13.616	3,6%	6,6%	243.200	16,6%	20,4%	5	15,3%	18,3%
Stredné podniky	2.450	0,6%	1,1%	253.654	17,3%	17,3%	6	17,9%	18,3%
MSP	378.092	99,9%	99,8%	986.381	67,3%	66,5%	18	55,9%	57,6%
Veľké podniky	558	0,1%	0,2%	479.048	32,7%	33,5%	14	44,1%	42,4%
Spolu	378.650	100,0%	100,0%	1.465.428	100,0%	100,0%	31	100,0%	100,0%

Tieto odhady na rok 2012 zostavila spoločnosť London Economics na základe údajov z rokov 2008-2010 z Databázy štruktúrálnych podnikových štatistík (Eurostat). Tieto údaje sa týkajú „podnikového hospodárstva“, ktoré zahŕňa priemysel, stavebníctvo, obchod a služby (NACE Rev. 2 oddiely B až J, L, M a N), nezahŕňa však údaje o podnikoch v odvetví poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva a o podnikoch v odvetviach prevažne netrhových služieb, akými sú napríklad vzdelávanie a zdravie. Výhodou používania údajov Eurostatu je skutočnosť, že jeho štatistiky sú zosúladené a medzi jednotlivými krajinami porovnateľné. Nevýhodou je, že v prípade niektorých krajín sa môžu tieto údaje líšiť od údajov, ktoré uverejňujú vnútroštátne orgány.

Z hľadiska zamestnanosti je sektor MSP na Slovensku nad priemerom EÚ, no z hľadiska pridanej hodnoty sa nachádza pod priemerom EÚ. Tento trend spôsobuje najmä nový význam mikropodnikov.² **Podiel mikropodnikov je prvýkrát nad priemerom EÚ, čo sa odráža v ich nadpriemernom príspevku k zamestnanosti v rámci sektora MSP.** Túto situáciu možno čiastočne vysvetliť hospodárskou krízou, ktorá významne zasiahla slovenské podniky v rokoch 2009 a 2010. Prudký pokles celkového počtu zamestnancov v mikropodnikoch v roku 2009 v dôsledku hospodárskej krízy vystriedalo v roku 2010 výrazné zvýšenie, čiastočne ako následok racionalizácie a zjednodušenia administratívnych postupov pri zakladaní nových podnikov a pri ich prevádzkovaní (registrácia, štandardná dokumentácia, nižšie poplatky). Odtedy počet individuálnych vlastníkov a mikropodnikov každý rok rastie³.

Pokiaľ ide o zastúpenie MSP v jednotlivých odvetviach, **v porovnaní s priemerom EÚ je dominantné odvetvie výroby ako z hľadiska pridanej hodnoty (okolo 25 %, čo je približne o pätinu viac ako priemer EÚ) tak aj z hľadiska zamestnanosti (okolo 30 %, o dve pätiny viac ako priemer EÚ), čo z neho robí hlavnú oporu slovenského hospodárstva a príjemcu významných priamych zahraničných investícií.** Význam tohto odvetvia v rámci slovenského hospodárstva pomáha vysvetliť hospodárska otvorenosť a zemepisná poloha Slovenska.

Zatiaľ čo odvetvie výroby zohráva dôležitú úlohu pre

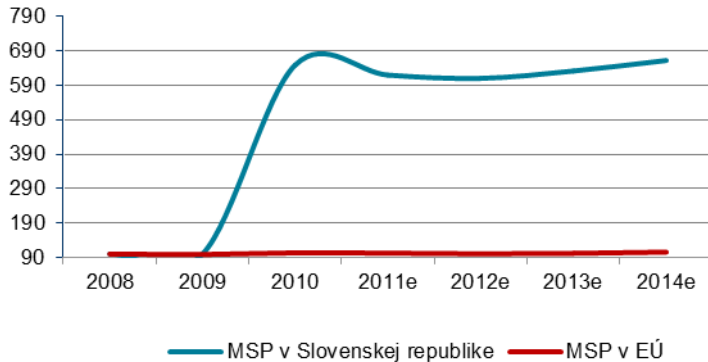
slovenské MSP vďaka ich medzinárodnej integrácii v rámci dodávateľských reťazcov veľkých podnikov, **opak platí pre odvetvie ubytovania a potravinárstva.** Podiel tohto odvetvia na pridanej hodnote vytvorenej všetkými MSP predstavuje len asi 3 %, t. j. o polovicu menej ako priemer EÚ, čo je dôsledkom slabého hospodárskeho významu odvetvia cestovného ruchu pre slovenské hospodárstvo. MSP však jasne dominujú v odvetví ubytovania a potravinárstva s 97 % pridanej hodnoty, čo je o štvrtinu viac ako priemer EÚ. Množstvo malých spoločností, ktoré prevádzkujú penzióny, je v skutočnosti husto zastúpených vo viacerých turistických oblastiach, ako sú napr. horské oblasti v severnej a strednej časti Slovenska, kde existuje len málo alternatívnych pracovných príležitostí. Naopak, MSP majú veľmi nízke zastúpenie v odvetví výroby vyspelých technológií na Slovensku, s nízkym podielom pridanej hodnoty a zamestnanosti (približne 15 % a 30 %). Tento podiel je vyšší, pokiaľ ide o odvetvia náročné na znalosti, kde MSP predstavujú štvrtinu z celkového počtu MSP v odvetví služieb, tak z hľadiska zamestnanosti, ako aj pridanej hodnoty.

V roku 2010 **MSP prispeli k približne 40 % celkového vývozu Slovenska do EÚ (v porovnaní s približne 19 % mimo EÚ)**⁴. Podiel MSP na dovoze je ešte väčší (približne 50 % na dovoze z EÚ, v porovnaní so 16 % z krajín mimo EÚ). Odvetvie výroby má najvyšší podiel na vývoze do EÚ (okolo 70 %). Okrem toho sú najdôležitejšími odvetviami z hľadiska dovozu a vývozu odvetvie veľkoobchodu a

Trendy MSP na Slovensku⁵

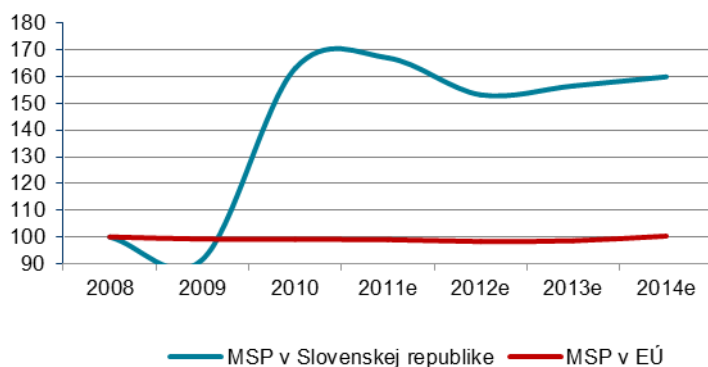
Počet podnikov

(Index: 2008=100, od roku 2011 ide o odhady)

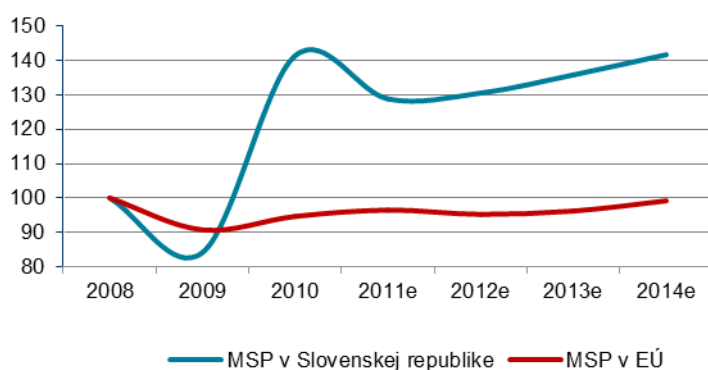
Počet zamestnancov

(Index: 2008=100, od roku 2011 ide o odhady)

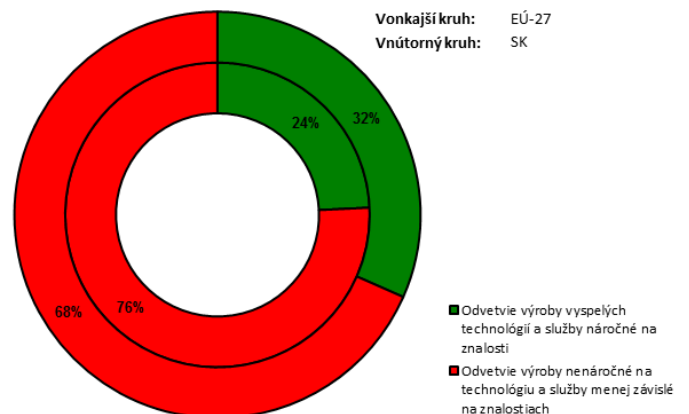
Pridaná hodnota

(Index: 2008=100, od roku 2011 ide o odhady)

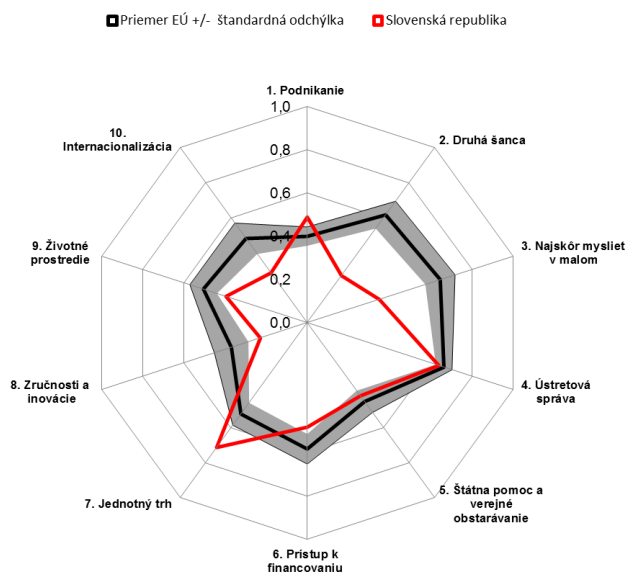

maloobchodu a odvetvie dopravy. Porovnanie zastúpenia MSP v týchto troch odvetviach prinesie zmiešané výsledky. V odvetví veľkoobchodu a maloobchodu a odvetví dopravy je podiel vyvážajúcich MSP veľmi vysoký (89 % a 99 %). Naopak MSP v odvetví výroby zohrávajú v porovnaní s veľkými podnikmi druhoradú úlohu, pričom ich podiel na vývoze predstavuje len 26 %. Napriek tomu, že vývoz a dovoz MSP v rámci EÚ bol významnejší ako vývoz a dovoz mimo EÚ, celková obchodná bilancia Slovenska je negatívna, pretože deficit obchodnej bilancie s tretími krajinami prevyšuje prebytok obchodnej bilancie s EÚ.

Pridaná hodnota MSP

2. Profil SBA na Slovensku

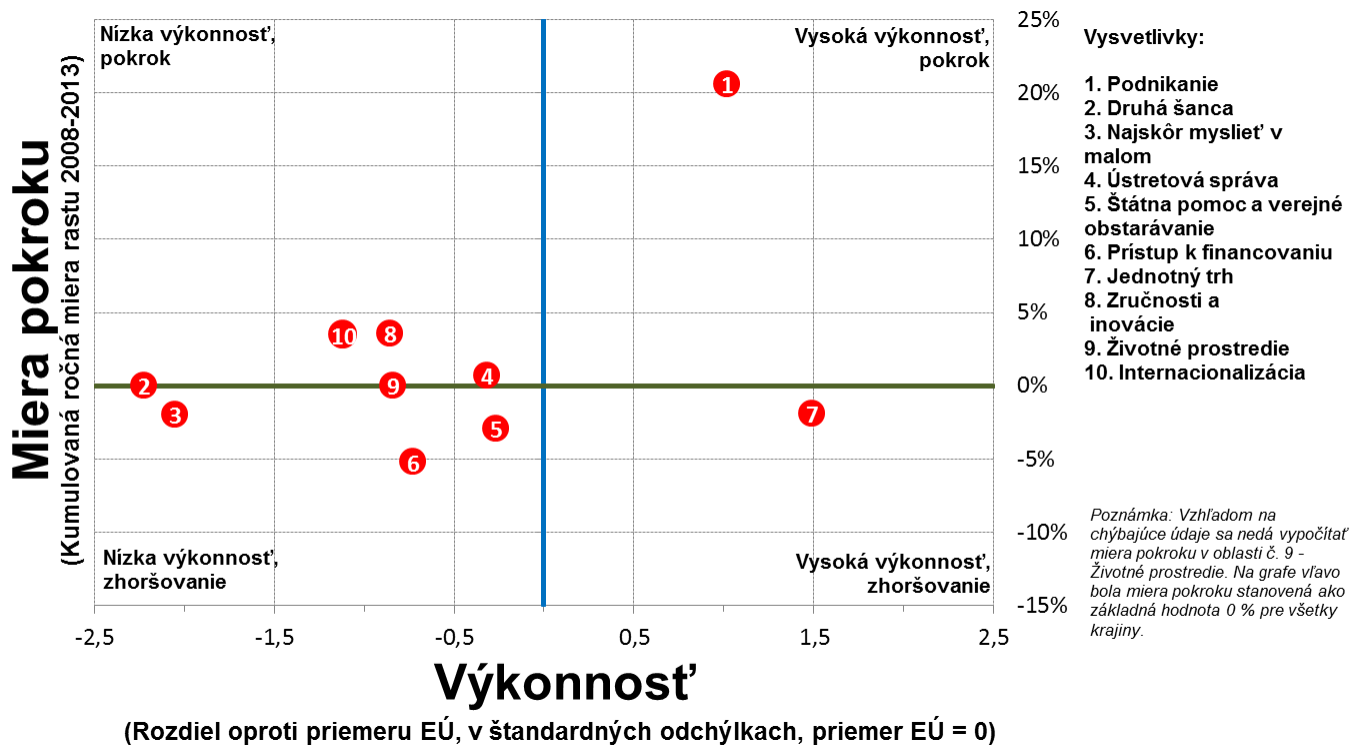
Profil SBA na Slovensku je vo všeobecnosti zmiešaný. V niektorých oblastiach vykazuje dobré výsledky (jednotný trh, podnikanie a ústretová správa), v iných zas nedostatky (internacionalizácia, druhá šanca, „najskôr myslieť v malom“, ako aj zručnosti a inovácia).

Pokiaľ ide o pokrok, za rok 2012 a prvý štvrtrok 2013 sa situácia v oblasti podnikania v porovnaní s minulým rokom úplne obrátila a momentálne dosahuje nadpriemerné výsledky. V skutočnosti sa väčšina z opatrení na rok 2012/2013 sústredila na túto oblasť (7 z 21 opatrení). Konzistentný počet opatrení bol taktiež určený pre oblasť životného prostredia. V iných oblastiach politiky bol zaznamenaný obmedzený pokrok, čiastočne z dôvodu všeobecných volieb v marci 2012.

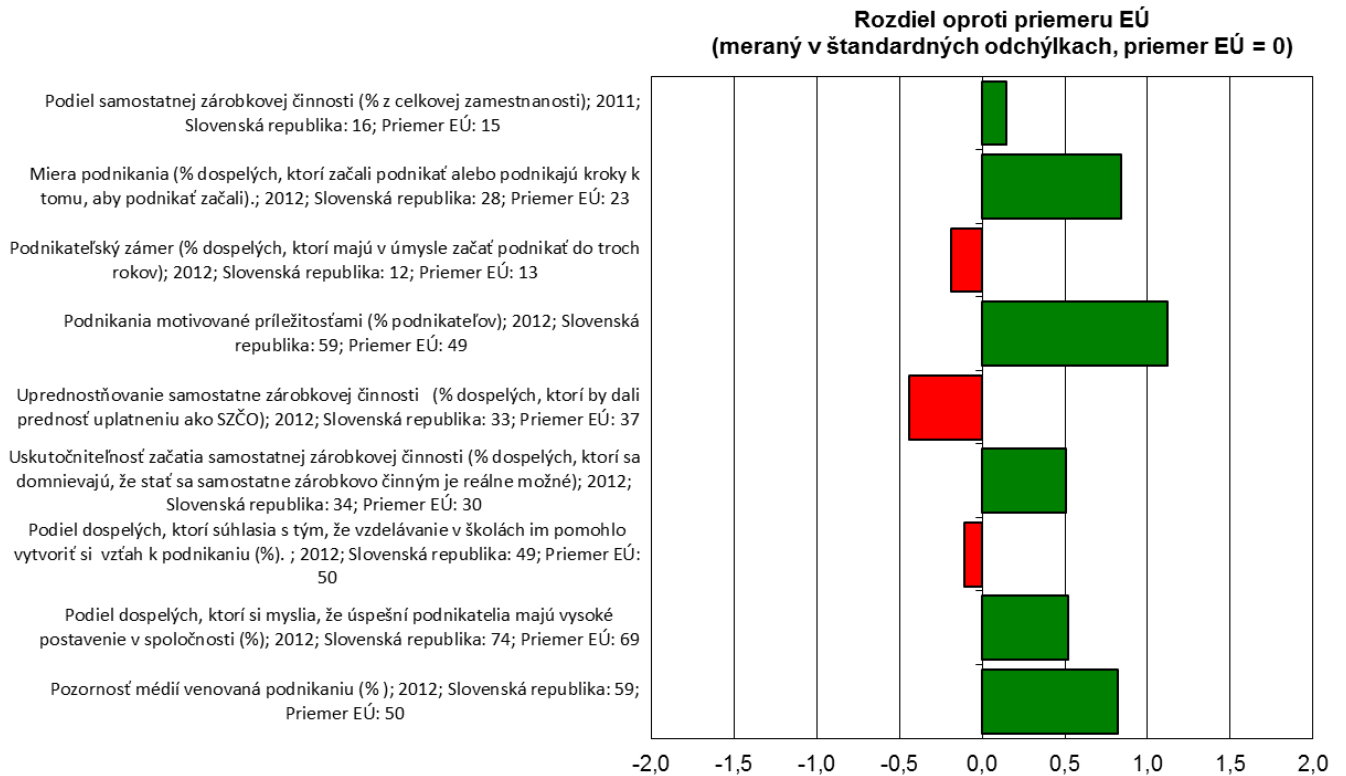
Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (NARMSP) začala na žiadosť novozvolenej vlády pripravovať novú stratégiu vykonávania SBA, ktorá mala byť k dispozícii v prvom štvrtroku 2013. Jedným z prvých rozhodnutí vlády týkajúce sa MSP, bolo zrušenie „iniciatívy Singapur“. Túto iniciatívu zaviedla bývalá vláda s cieľom zlepšiť podnikateľské prostredie a znížiť administratívne zaťaženie podnikateľov. Nová vláda pracuje na náhradnom programe nazvanom 41 opatrení, ktorý nadväzuje na ciele bývalej iniciatívy Singapur. Okrem toho začala politiku fiškálnej konsolidácie, v rámci ktorej prijala niekoľko legislatívnych aktov, ktoré majú zväčša negatívny dosah na MSP. Konkrétne ide o zmeny týkajúce sa dane z príjmu (všeobecné zvýšenie daní, obmedzenie paušálnych výdavkov pre fyzické osoby), DPH (povinná registrácia pre rizikové subjekty, znížené limity pre mesačné/štvrtročné platby DPH), sociálneho a zdravotného poistenia (všeobecné zvýšenie odvodov do sociálnej poisťovne a na zdravotné poistenie), ako aj oblasti pracovného práva.

Hlavnými orgánmi zodpovednými za vykonávanie SBA na Slovensku sú Ministerstvo hospodárstva a Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania, ktorá zároveň zodpovedá za monitorovanie vykonávania SBA. Slovensko však nepredkladá prílohu k vykonávaniu SBA a priamo sa na ňu neodkazuje ani v Národnom programe reforiem.⁶

Výsledky Slovenska v oblasti SBA: Stav a vývoj v období rokov 2008 – 2013⁷

I. Podnikanie

Poznámka: Ukazovatele orientované doprava znázorňujú vyššiu výkonnosť ako je priemerná výkonnosť EÚ a ukazovatele orientované doľava znázorňujú nižšiu výkonnosť.

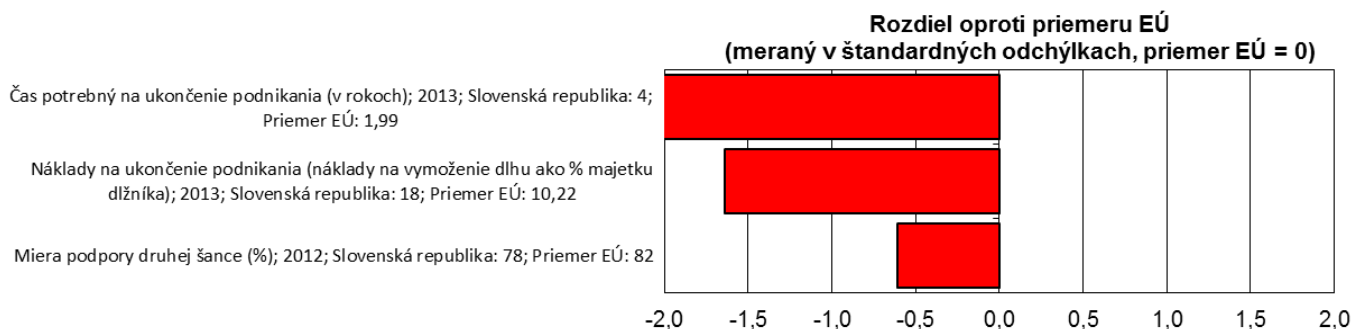
Výkonnosť Slovenska v tejto oblasti politiky je celkovo nad priemerom EÚ, pričom obzvlášť pozitívne výsledky zaznamenala oblasť podnikania motivovaného príležitosťou (vyššie ako priemer v EÚ o 10 percentuálnych bodov). V tomto všeobecne pozitívnom hodnotení existujú malé výnimky, ktoré sa týkajú kategórie „podnikateľský zámer“ (pokles o 6 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom), uprednostňovanie samostatnej zárobkovej činnosti (zvýšenie o 7 %) a podielu dospelých, ktorí súhlasia s

tým, že školské vzdelávanie prispieva k rozvoju podnikateľského zmysľania.

V oblasti politiky vyhlásilo Združenie podnikateľov Slovenska pod záštitou Ministerstva hospodárstva SR celoštátnu súťaž „Mladý inovatívny podnikateľ 2012“ a „Podnikateľka Slovenska 2012“. Ďalšou iniciatívou bol zákon o odbornom vzdelávaní a príprave, ktorého cieľom je prispôsobiť vzdelávanie a odbornú prípravu požiadavkám pracovného trhu.

II. Druhá šanca

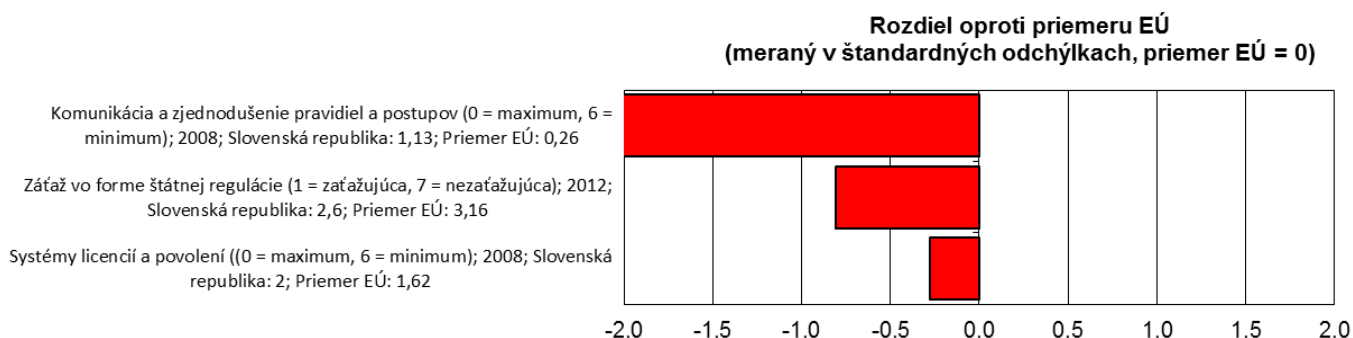

Poznámka: Ukazovatele orientované doprava znázorňujú vyššiu výkonnosť ako je priemerná výkonnosť EÚ a ukazovatele orientované doľava znázorňujú nižšiu výkonnosť.

Výsledky Slovenska v tejto oblasti politiky sú výrazne nižšie ako priemer EÚ. Hlavnými dôvodmi sú čas (dvojnásobok priemeru EÚ) a náklady (o 80 % vyššie ako priemer EÚ) potrebné na ukončenie podnikania. Okrem nepriaznivých rámcových

podmienok je na podpriemernej úrovni v porovnaní s EÚ aj podpora pre podnikateľov, ktorí majú záujem o druhú šancu. V roku 2012 a v prvých troch mesiacoch roku 2013 neboli ohlásené ani prijaté žiadne nové významné politické iniciatívy.

III. Najskôr myslieť v malom

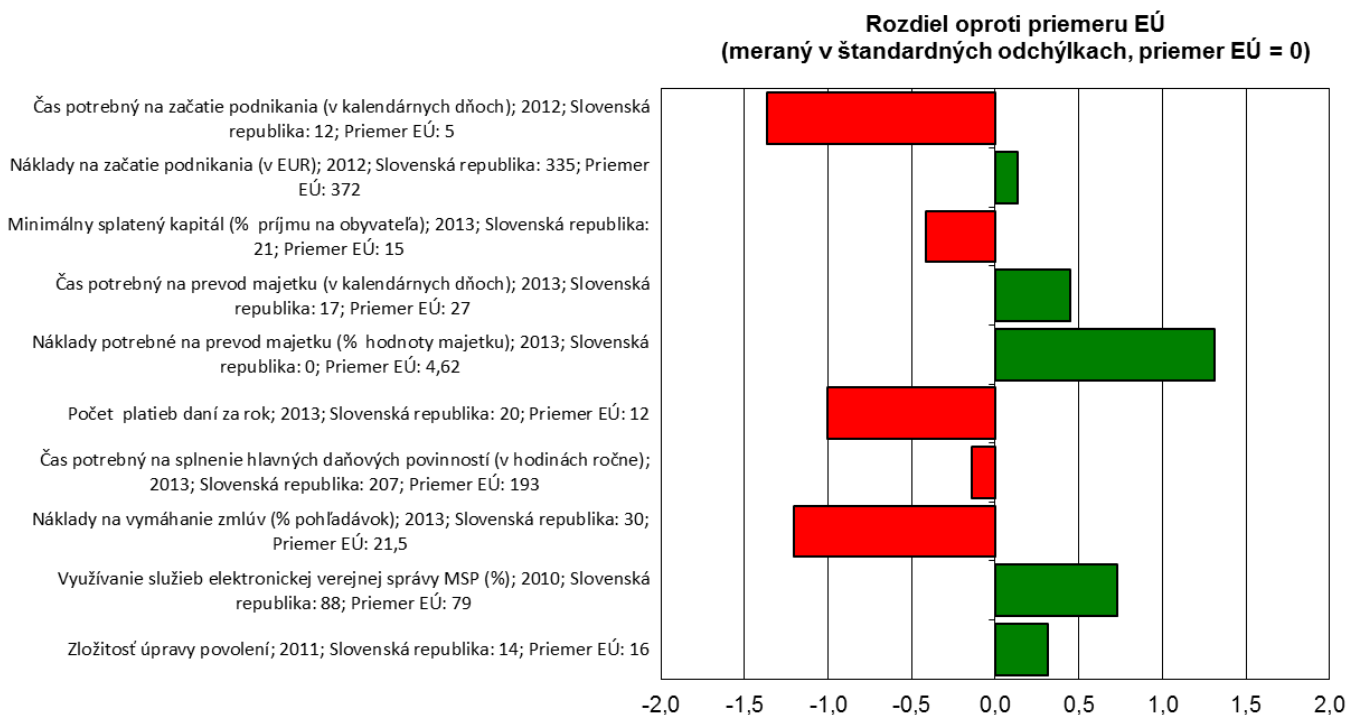

Poznámka: Ukazovatele orientované doprava znázorňujú vyššiu výkonnosť ako je priemerná výkonnosť EÚ a ukazovatele orientované doľava znázorňujú nižšiu výkonnosť.

Výsledky Slovenska v tejto oblasti politiky trvale zostávajú pod priemerom EÚ. Keďže dva hlavné regulačné ukazovatele neboli od minulého roka aktualizované, neuspokojivé výsledky v tejto oblasti politiky potvrdzuje vnímanie podnikateľov, že podniky stále čelia záťaži regulácie vlády a že v tejto súvislosti je potrebné ešte veľa urobiť. Napriek tomu neboli v roku 2012 a prvom štvrtroku 2013 ohlásené alebo prijaté žiadne nové významné politické iniciatívy, keďže stále neexistuje predbežné testovanie dosahov

na MSP (t. j. analýza vplyvu nových právnych predpisov na MSP pred ich prijatím). Robí sa však ročné následné hodnotenie dosahov na MSP ako súčasť výročnej správy o monitorovaní podnikateľského prostredia, ktorú vydáva Ministerstvo hospodárstva v spolupráci s NARMSP. Nové zmeny zákona o dani z príjmov však boli prijaté s cieľom konsolidovať verejné financie s možnými negatívnymi dôsledkami na MSP.

IV. Ústretová správa

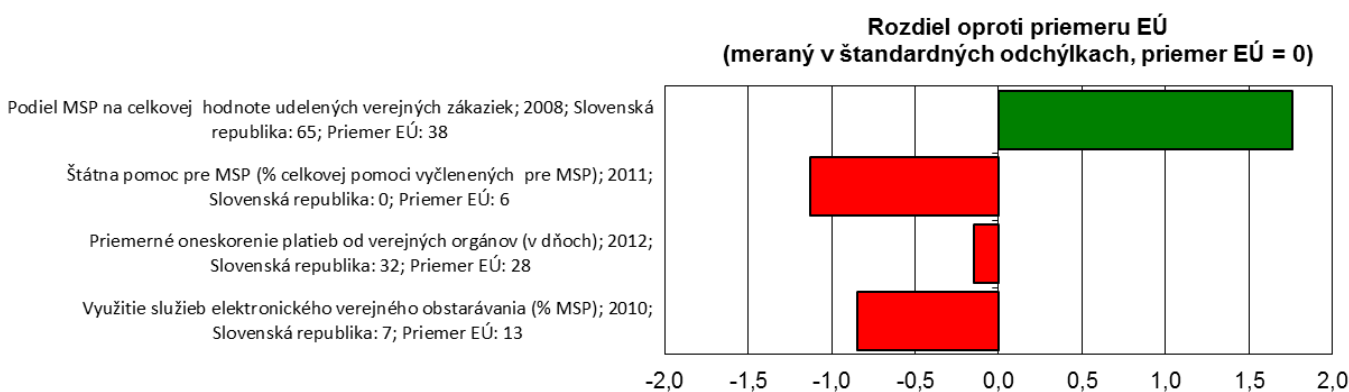

Poznámka: Ukazovatele orientované doprava znázorňujú vyššiu výkonnosť ako je priemerná výkonnosť EÚ a ukazovatele orientované doľava znázorňujú nižšiu výkonnosť.

Vzhľadom na chýbajúcu aktualizáciu najdôležitejších ukazovateľov sa situácia na Slovensku od minulého roku prakticky nezmenila a ostáva naďalej pod priemerom EÚ. Nedávno však bola prijatá iniciatíva, ktorej cieľom je skrátiť čas potrebný na založenie podniku, 3 dni na získanie obchodnej licencie a 2 dni pre registráciu spoločnosti na súde. V oblasti politiky

rieši túto tému nová administratíva. Zároveň sa pripravuje nová webová lokalita, ktorá by mala preveriť, či sa žiadosti o informácie zo strany štátnych orgánov neduplikujú. Cieľom tohto portálu je zmapovať žiadosti o informácie a znížiť množstvo informácií, ktoré sa zbytočne požadujú od podnikateľov.

V. Štátna pomoc a verejné obstarávanie

Poznámka: Ukazovatele orientované doprava znázorňujú vyššiu výkonnosť ako je priemerná výkonnosť EÚ a ukazovatele orientované doľava znázorňujú nižšiu výkonnosť.

Výkonnosť Slovenska v tejto oblasti politiky sa približuje priemeru EÚ vďaka dobrým výsledkom v

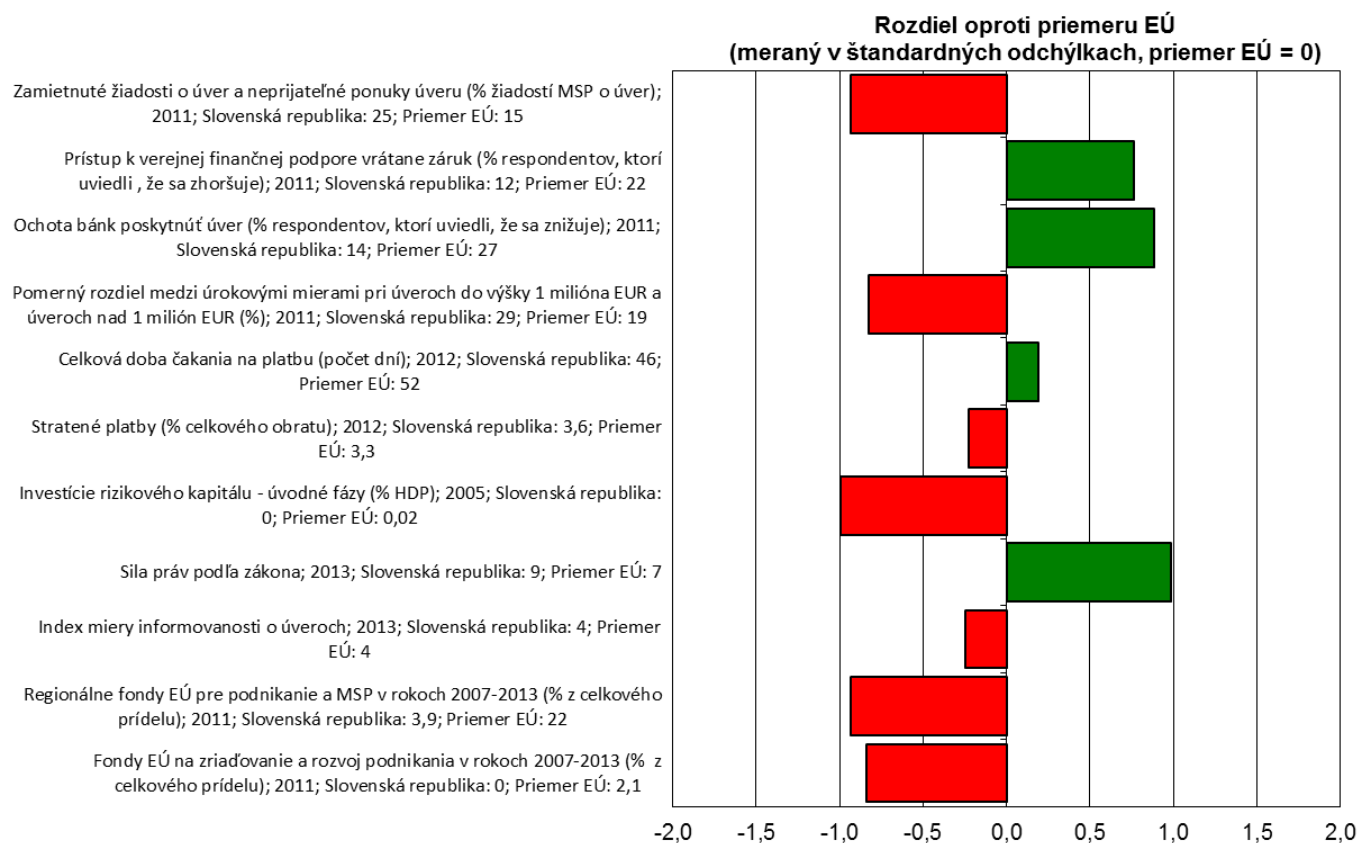
oblasti udeľovania verejných zákaziek MSP a aj napriek tomu, že pre MSP nie je vyčlenená žiadna štátna pomoc (hoci určitú pomoc môžu dostať

prostredníctvom konkrétnych priemyselných programov). Slovenský parlament výrazne zmenil zákon o verejnom obstarávaní vo februári a apríli 2013. Nový zákon zavádza elektronické trhovisko, ktoré je povinné pre verejné zákazky nízkej hodnoty

(podlimitné zákazky). Bol vytvorený nový odvolací orgán, zložený z väčšej časti z externých členov, ktorého úlohou je kontrola rozhodnutí Úradu pre verejné obstarávanie. Zároveň došlo k významnému posilneniu zdrojov a personálu tohto úradu.

VI. Prístup k financiám

Poznámka: Ukazovatele orientované doprava znázorňujú vyššiu výkonnosť ako je priemerná výkonnosť EÚ a ukazovatele orientované doľava znázorňujú nižšiu

Výkonnosť Slovenska v tejto oblasti politiky je mierne pod priemerom EÚ. Ukazovatele týkajúce sa všeobecných úverových podmienok neboli aktualizované, avšak poukazujú na nepriaznivé podmienky z hľadiska miery zamietnutia žiadostí o úver (jeden zo štyroch podnikov na Slovensku v porovnaní s jedným z piatich v EÚ) a rozdielu medzi úrovňou úrokových sadzieb (29 % v porovnaní s 19 %), ktoré sa uplatňujú pre MSP, ako aj na takmer úplnú absenciu investícií rizikového kapitálu. Na druhej strane sa podmienky pre obchodné transakcie ukazujú ako priaznivé, napriek tomu, že stratené platby zvyšujú vplyv na obrat veriteľských spoločností. Využívanie fondov EÚ je aj naďalej výrazne podpriemerné. Rovnako nedostatočné je využívanie

schém financovania JEREMIE, a to najmä v dôsledku nízkeho záujmu komerčných bánk. Slovenský záručný a rozvojový fond v rámci iniciatívy JEREMIE zaviedol v roku 2012 tzv. portfóliové záruky prvej straty a nástroje rizikového kapitálu. Prvé záručné zmluvy s komerčnými bankami boli podpísané v apríli 2013, pričom umožňujú týmto bankám poskytnúť nové úvery pre MSP do výšky 170 mil. EUR. Nástroj rizikového kapitálu by sa mal spustiť ku koncu roku 2013. Hlavnými prekážkami sú zložité pravidlá a z pohľadu bánk nízke obchodné príležitosti.

V oblasti politiky bol v januári 2013 ohlásený program mikroúverov, ktorého cieľom je zvýšiť mieru prežitia malých podnikateľov a nových podnikov a zachovať tak existujúcu mieru zamestnanosti a zároveň

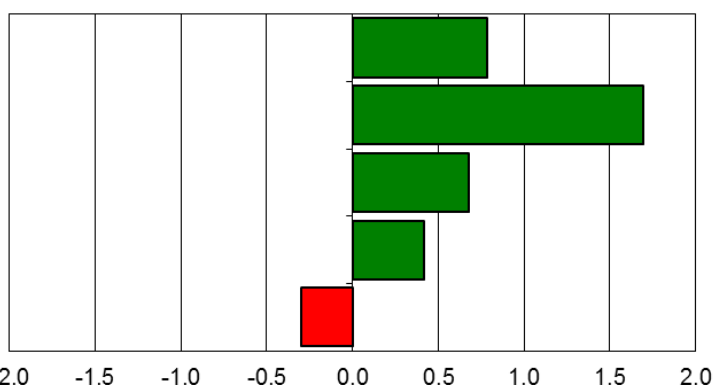
umožniť tvorbu nových pracovných miest. Podľa zainteresovaných strán však tento program ešte nebol koncom marca 2013 funkčný. Ministerstvo hospodárstva okrem toho v roku 2012 prijalo

opatrenie, ktorým sa zavádza schéma štátnej pomoci na podporu obchodných aktivít v oblasti cestovného ruchu, ktoré súvisia s integrovanými celoročnými produktmi cestovného ruchu.

VII. Jednotný trh

Ukazovateľ	Slovenská republika	Priemer EÚ
MSP dovážajúce v rámci EÚ; 2010	29	19
MSP vyvážajúce v rámci EÚ; 2010	17	8
Smernice týkajúce sa jednotného trhu, ktoré neboli transponované alebo oznámené (%); 2012	0,5	0,92
Počet smerníc, pri vykonávaní ktorých došlo k oneskoreniu viac ako 2 roky; 2011	0	0,15
Priemerné oneskorenie v transpozícii omeškaných smerníc (v mesiacoch); 2012	9,9	9,1

Rozdiel oproti priemeru EÚ
(meraný v štandardných odchýlkach, priemer EÚ = 0)

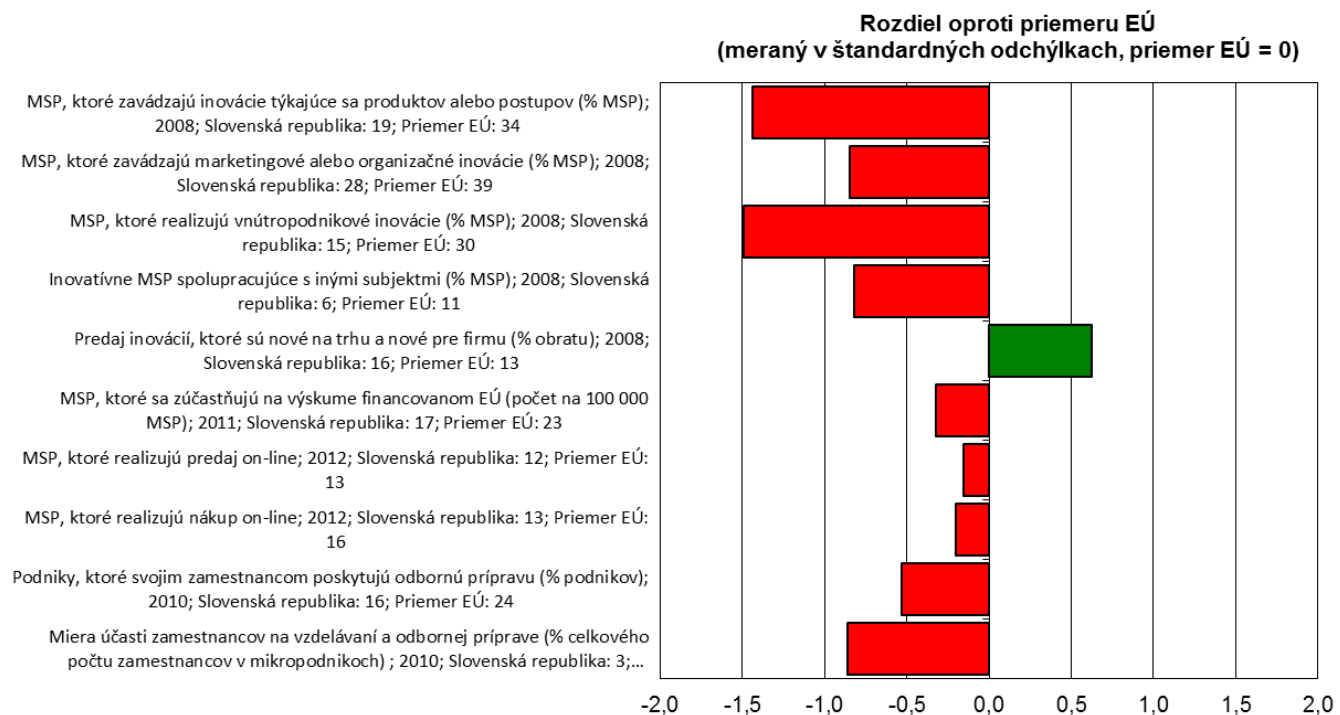

Poznámka: Ukazovatele orientované doprava znázorňujú vyššiu výkonnosť ako je priemerná výkonnosť EÚ a ukazovatele orientované doľava znázorňujú nižšiu výkonnosť.

Slovensko dosahuje v tejto oblasti politiky veľmi dobré výsledky, ktoré vysoko prekonávajú priemer EÚ. Jediný nedostatok sa týka priemerného oneskorenia v transpozícii smerníc, kde sú výsledky horšie o 10 % ako je priemer EÚ. Dôvodmi tohto celkového pozitívneho hodnotenia sú predovšetkým obchodná

činnosť MSP, ktoré plne využívajú výhody jednotného trhu, ako aj hospodárska otvorenosť a zemepisná poloha Slovenska. V roku 2012 a v prvých troch mesiacoch roku 2013 neboli ohlásené ani prijaté žiadne nové významné politické iniciatívy.

VIII. Zručnosti a inovácia

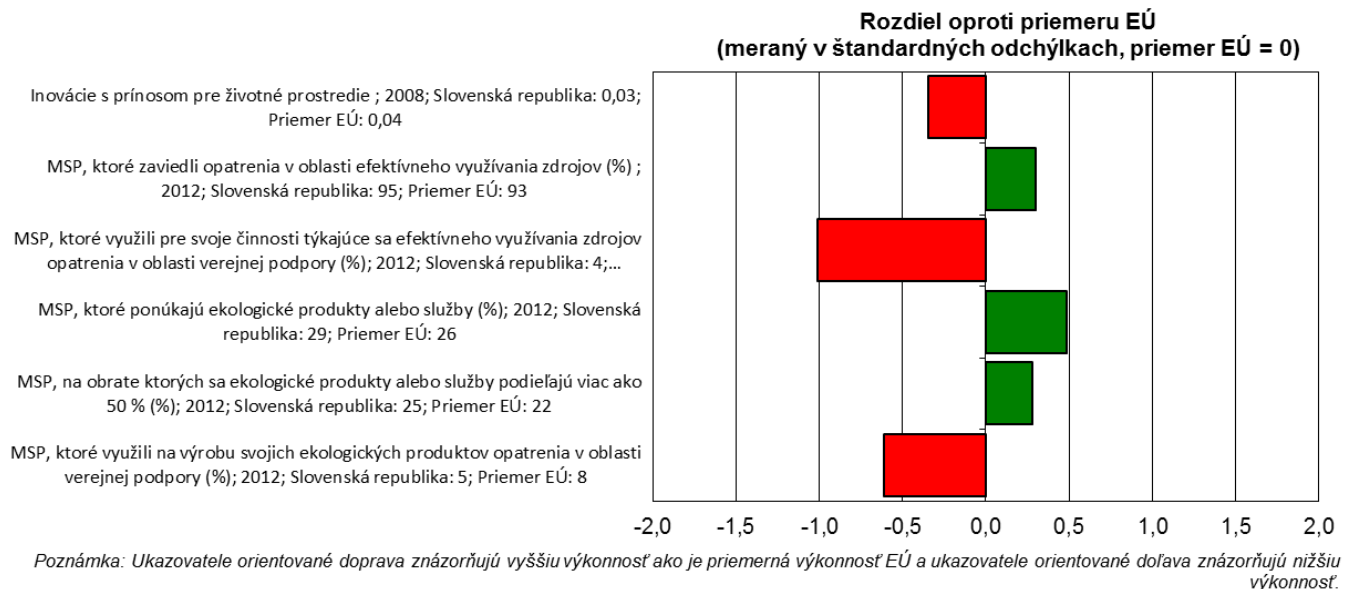
Poznámka: Ukazovatele orientované doprava znázorňujú vyššiu výkonnosť ako je priemerná výkonnosť EÚ a ukazovatele orientované doľava znázorňujú nižšiu výkonnosť.

Výkonnosť Slovenska v tejto oblasti politiky je trvale pod priemerom. Najnovšie údaje získane z prieskumu Spoločenstva o inováciách za rok 2010 však poukazujú na náznaky pokroku slovenských MSP, najmä pokiaľ ide o zavádzanie inovácií v oblasti výrobkov a výrobných postupov. S výnimkou jedného ukazovateľa sú všetky ostatné ukazovatele inovácií pod priemerom EÚ. Konkrétne, slovenské MSP majú oveľa menšiu tendenciu navzájom spolupracovať alebo realizovať vnútropodnikové inovácie ako inde v EÚ. Jediným pozitívnym aspektom je ich kapacita premietnuť tieto nové produkty a postupy do príjmov z predaja. Miera účasti zamestnancov MSP a mikropodnikov na odbornej príprave je veľmi nízka v

porovnaní s priemerom EÚ, čo potvrdzujú aj údaje z prieskumu Spoločenstva o inováciách za rok 2010.

V oblasti politiky prijalo Ministerstvo hospodárstva v januári 2013 schému štátnej pomoci na podporu zavádzania inovačných a moderných technológií v odvetví priemyslu a služieb. Slovenská inovačná a energetická agentúra okrem toho zaviedla program na podporu klastrov. Jeho cieľom je prepojenie podnikov s vedeckými a výskumnými ústavmi, aby sa uľahčil následný vývoj nových výrobných postupov a materiálov. V roku 2013 agentúra zavedie systém inovačných poukazov (innovation vouchers), ktorý poskytne MSP prístup k službám verejných výskumných zariadení.

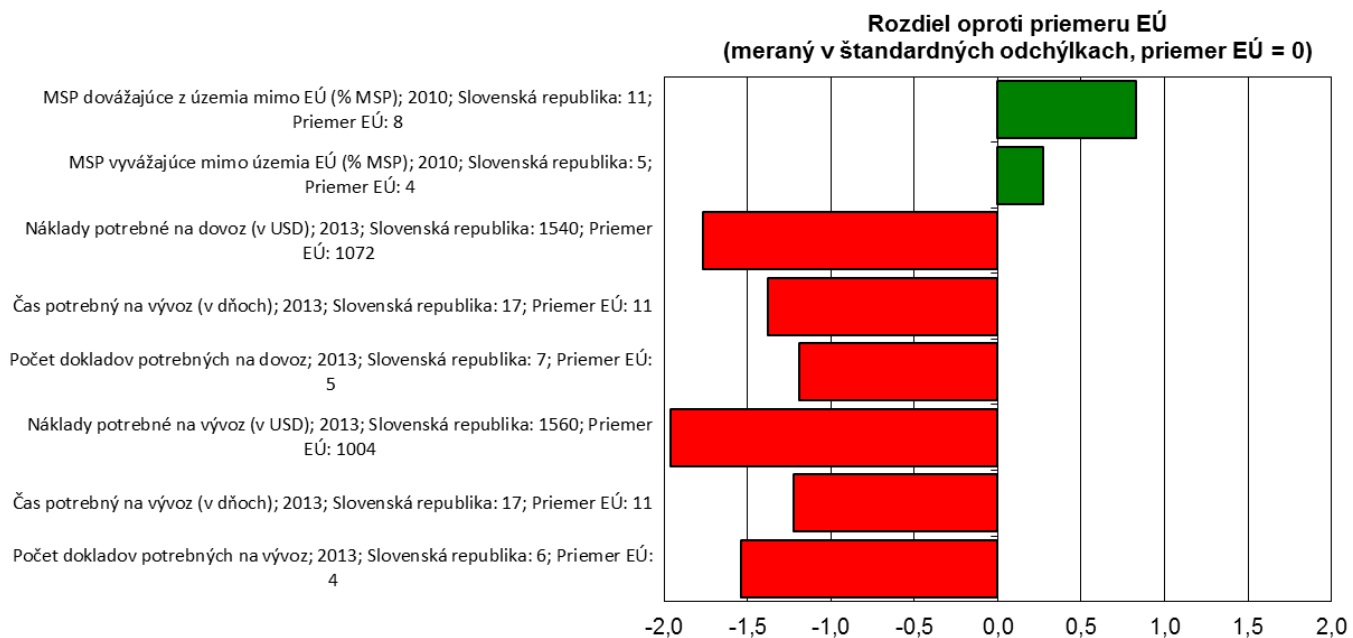
IX. Životné prostredie

Výkonnosť Slovenska v oblasti životného prostredia je v súlade s priemerom EÚ, a to aj napriek obmedzenému prístupu k verejnej podpore zameranej na lepšie využívanie zdrojov (menej ako polovica priemeru EÚ) alebo na poskytovanie ekologických výrobkov a služieb (len o niečo viac ako polovica priemeru EÚ). Slovenské MSP s väčšou pravdepodobnosťou v porovnaní so svojimi európskymi náprotivkami prijímajú opatrenia, aby boli šetrnejšie k životnému prostrediu (len jeden z dvadsiatich MSP neprijme žiadne kroky), a aby sa špecializovali v oblasti „zelených“ trhov (každý štvrtý

MSP), hoci ich podiel na vývoji inovácií s prínosom pre životné prostredie ostáva relatívne nízky. V oblasti politiky bola v januári 2013 prijatá schéma štátnej pomoci na zvýšenie energetickej účinnosti v oblasti výroby a spotreby a na zavedenie používania pokrokových technológií v oblasti energetiky. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví prijal v septembri 2012 rozhodnutie, ktorým sa stanovuje regulácia cien dodávok plynu pre stredné spotrebiteľské pásmo, ktoré zahŕňa mnoho malých podnikov a rozhodnutie, ktorým sa zavádza regulácia cien za dodávky elektrickej energie malým podnikom.

X. Internacionalizácia

Poznámka: Ukazovatele orientované doprava znázorňujú vyššiu výkonnosť ako je priemerná výkonnosť EÚ a ukazovatele orientované doľava znázorňujú nižšiu výkonnosť.

Celková výkonnosť Slovenska v tejto oblasti politiky je výrazne pod priemerom EÚ napriek tomu, že podiel slovenských MSP na vývoze a dovoze v rámci jednotného trhu je vyšší ako priemer. Negatívne ukazovatele sú do značnej miery výsledkom menej priaznivých všeobecných rámcových podmienok pre obchodovanie, v prípade ktorých Slovensko poskytuje

zložitejšie prostredie na internacionalizáciu ako iné krajiny EÚ. Napriek existujúcemu priestoru na zlepšenie, pokiaľ ide o počet dokumentov, čas a náklady potrebné na dovoz alebo vývoz, neboli v roku 2012 a v prvých troch mesiacoch roku 2013 ohlásené ani prijaté žiadne nové politické iniciatívy.

3. Osvedčené postupy

Na ilustráciu opatrení, ktoré vláda prijíma na podporu MSP, uvádzame príklad osvedčených postupov:

Program pre rizikový kapitál NARMSP zabezpečuje financovanie rozvoja podnikania. Príkladom je spoločnosť Window Glass špecializujúca sa na izolačné sklá (www.windowglass.sk).

Ďalšia spoločnosť, Partnering, finalistka projektu „Win an investor 2012“, predložila svoju žiadosť o financovanie z programu pre rizikový kapitál. Spoločnosť Partnering je dodávateľom softvérových a obchodných riešení najlepšie známa pre celý rad inovatívnych IT produktov zameraných na komplexné podnikateľské výzvy v telekomunikačnej, marketingovej a finančnej oblasti. (www.callinspector.com).

Ďalším osvedčeným postupom z roku 2012 je výročná súťaž Podnikateľka Slovenska. Cieľom tohto programu je oceniť a podporiť úspešné ženy vo sfére podnikania (www.podnikatelkaslovenska.sk).

Dôležité informácie

Prehľady základných skutočností o iniciatíve Small Business Act (SBA) pripravuje Generálne riaditeľstvo pre podnikanie a priemysel ako súčasť programu Hodnotenie výkonnosti MSP (SPR), ktorý je jeho hlavným nástrojom pre analýzu hospodárskych záležitostí týkajúcich sa MSP. Tieto prehľady spájajú najnovšie dostupné štatistické a politické informácie o 28 členských štátoch EÚ a ďalších 9 krajinách mimo EÚ. Prispievajú aj k rámcovému programu EÚ pre konkurencieschopnosť a inovácie (CIP). Každoročne vydávané prehľady pomáhajú usporiadať dostupné informácie, ktoré umožňujú politické hodnotenia MSP a monitorovanie vykonávania SBA. Dokumentujú súčasný stav a dosiahnutý pokrok. Nepredstavujú hodnotenie politik členských štátov, ale mali by byť vnímané ako ďalší zdroj informácií, ktorých účelom je zlepšiť tvorbu politiky na základe dôkazov. Tieto prehľady napríklad uvádzajú iba tie politické opatrenia, ktoré miestni experti na politiku v oblasti MSP považujú za relevantné. Neodzrkadľujú a ani nemôžu odzrkadľovať všetky opatrenia, ktoré vláda prijme počas referenčného obdobia. Viac politických informácií je k dispozícii v databáze, ktorá je dostupná na webovej lokalite SPR. Podrobnosti sú uvedené v záverečných poznámkach na ďalšej strane.

Ďalšie informácie

Prieskum výkonnosti MSP:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

Small Business Act:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/index_en.htm

Európsky portál pre malé podniky:

http://ec.europa.eu/small-business/index_sk.htm

Entr-SPR@ec.europa.eu

¹ Prehľady základných skutočností o SBA 2013 významne čerpali z údajov, ktoré poskytlo Spoločné výskumné centrum (JRC) Európskej komisie so sídlom v talianskej Ispre. JRC výrazne zlepšilo metodický postup, štatistické postupy pri práci so súborom údajov a vizuálnu prezentáciu údajov.

³ Slovensko v skutočnosti uplatňovalo novú štatistickú metodiku od roku 2010 prostredníctvom kombinácie štatistických prieskumov s administratívnymi údajmi (daňové formuláre) s cieľom identifikovať fyzické osoby/malých podnikateľov. To viedlo k prerušeniu série údajov v porovnaní s prechádzajúcimi rokmi a za tieto roky sa neuskutočnilo žiadne preskúmanie údajov.

⁴ Výpočty sa opierajú o údaje z databázy ComExt, Eurostat, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/newxtweb/>

⁵ Uvedené tri grafy znázorňujú postupný trend v premenných faktoroch. Skladajú sa z hodnôt indexu od roku 2008, pričom referenčný rok 2008 má stanovenú hodnotu 100. Od roku 2011 grafy znázorňujú odhady postupného vývoja na základe údajov z rokov 2008 – 2010 z databázy Structural Business Statistics Database (Eurostat). Odhady vypracovala spoločnosť London Economics Ltd. Tieto údaje sa týkajú „podnikového hospodárstva“, ktoré zahŕňa priemysel, stavebníctvo, obchod a služby (NACE Rev. 2 sekcie B až J, L, M a N), nezahŕňa však údaje o podnikoch pôsobiacich v odvetví poľnohospodárstva, lesníctva a rybárstva a o podnikoch v odvetviach prevažne netrhových služieb, ako je vzdelávanie a zdravie. Podrobná metodika je k dispozícii na: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm.

⁶ Politické opatrenia uvedené v tomto prehľade základných skutočností o SBA predstavujú iba výber opatrení prijatých vládou v roku 2012 a počas prvých troch mesiacov roku 2013. Výber zostavil politický expert pre MSP na Slovensku na základe zmluvy so spoločnosťou CARSA Spain, ktorá je hlavným dodávateľom prehľadov základných skutočností 2013 pre GR pre podnikanie a priemysel. Od expertov sa žiadalo, aby vybrali iba tie opatrenia, ktoré boli podľa ich názoru najdôležitejšie, t. j. opatrenia, od ktorých sa očakával najväčší vplyv na konkrétnu oblasť SBA. Kompletná škála opatrení, ktoré experti zostavili pri vypracovaní prehľadov základných skutočností pre tento rok, sa zverejní vo forme databázy politik na webovej lokalite GR pre podnikanie a priemysel spoločne s prehľadmi základných skutočností.

⁷ Kvadrantový graf spája dva súbory informácií. Po prvé, znázorňuje výsledky status quo na základe údajov za uplynulé dostupné roky. Tieto informácie sa znázorňujú pozdĺž osi X a merajú sa v štandardných odchýlkach jednoduchého neváženého aritmetického priemeru pre EÚ-27. Zvislý priesek vyznačený bodkovanými čiarami označuje priemer EÚ. Po druhé, graf znázorňuje postupné napredovanie, t. j. priemernú ročnú mieru rastu za obdobie 2008 – 2013. Miery rastu sa týkajú jednotlivých ukazovateľov, ktoré tvoria jednotlivé priemery pre oblasti SBA. Umiestnenie konkrétneho priemeru pre oblasť SBA v ktoromkoľvek zo štyroch kvadrantov poskytuje nielen informácie o pozícii danej krajiny v oblasti SBA vzhľadom na zvyšok EÚ v danom čase, ale zobrazuje aj mieru napredovania počas rokov 2008 – 2013.